

zhaja vsak dan, izvemši nedelje in ponedeljka ob 5 popoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.

Urednik in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcijski list „Edinosti“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruge z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.
Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 24—
za pol leta . . . . . 12—
za tri mesece . . . . . 6—
Za nedeljsko izdajo za celo leto 5-20
za pol leta 2-60

VEČERNA EDINOST

EVROPSKA VOJNA.

Posamezne številke se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cenice: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . mm po 10 vln. Osmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih za . . . . . mm po 20 vln. vodov . . . . . K 5— Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 5— vsaka nadaljnja vrsta . . . . . 2— Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in tožil se v Trstu. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštoupravnični račun št. 841.652.

Obleganje Antwerpna.

BERLIN, 6. (Uradno). Veliki vojni stan dne 5. 10. zvečer. Pred Antwerpenom sta forta Kessel in Brochen utihnala.

Vzeli smo mesto Lierre in železniške forte ob železnici Mecheln-Antwerpen. Na desnem krilu v Franciji se boji uspješno nadaljujejo.

Na Poljskem so prišle ob Visli nastopajoče nemške moči v stike z ruskimi četami.

AMSTERDAM, 5. Iz Antwerpna poročajo 4. t. m. listu »Handelsblatt«: V varstvu noči odhajajo vojniki z velikimi ladjiskimi topovi skozi mesto v fronto. Najbrž da bi se Nemcem ne dala priložnost za orientacijo, se plinske svetiljke ugašajo ob 7 zvečer in prav tako tudi zapirajo trgovine in gostilne. Električna ulična razsvetljava je popolnoma ustavijena.

Angleška sodba o položaju na bojišču.

LONDON, 5. (K.) Vojaški sodnik londonskega lista »Times« piše v nekem pregledu o položaju na bojišču: Tudi, če bi se zaveznikom posrečilo, pognati Nemce nazaj in če bi Rusi na vzhodnem bojišču izvojevali odlično zmago, vendar bo premagati še velikanske težave, ki bodo zahtevale velikih žrtev. Nemčija je slej ko prej edina, nje pomožni viri so bogati, nje vojaške sile v glavnem neoslabljene in nje arzenali in ladjedelnice morejo izvršno služiti vojniki in mornarici. Razum tega treba računati s tem, da je za pozicijami ob Aisni več takih obrambnih črt, ter da bo vojna na silni vzhodni fronti trajala več mesecev.

V francoski vojski ni več niti reda niti discipline.

BERLIN, 5. (Kor.) Iz dnevnika od Nemcev zajete francoskega vojaškega zdravnika četrte stotice, šestega pionirskega polka, so nam stavili naslednje zapiske na razpolago:

Glede umikanja Francozov pri Paliseulu piše vojaški zdravnik: Ni več reda, niti discipline. Generali in stabni častniki so popolnoma izgubili glavo in niso poskrbeli za nič. Čuti se, da se vse zgane, zato je diviza: »Reši se, komur je mogoče.«

V stanu pri Maisonelle je zdravnik zapisal: Vsakega ranjenca spremljata dva ali celo trije tovariši in to je slabo. Ti so sami strahopetneži, navadno vojniki iz južnih delov. Vrnili so se, ko še niti v ognju bili niso in so srečni, da morejo spremljati ranjence. Ker se jim tako nudi prilika, da jo pobrišejo. Pri vsem tem pa se vedno širokoustijo ter se bahajo s svojim lepim postopanjem.

Da ni več nobene discipline, se lahko povzame iz naslednjega odstavka: Kar se godi v Attignyju, to je zoperno in pa nemumno. Najbolj sramotilno pa je ropanje vojakov. Vdirajo vrata in popivajo vse vino in alkohol, ki ga dobe. Ropajo tudi po prodajalnih draguljev.

Oskrbovanje francoskih ranjencev.

PARIZ, 4. (K.) »Echo de Paris«, ki je že enkrat grajal način francoskega prevažanja ranjencev, nastopa oistro proti temu, da bi se le za silo ozdravljeni ranjenici pošiljali domov do popolnega ozdravljenja, in to v namen, da bo v bolnišnicah prostora za novo prihajajoče ranjence. — List pravi, da vlada mora hitro odpomoči tem nevdružljivim razmeram.

General Rennenkampf izpremenil ime.

KRAKOV, 5. (Cenzurirano). Neki general Rennenkampf je izpremenil svoj nemški priimek v ruskega. Imenuje se odselej Biegoboi.

Afera iz Spezije pobeglega podmorskega čolna.

RIM, 5. (K.) Listi javljajo, da se uradnik tvrdke Fiat S. Giorgio di Muggiano, ki je nenadno odplul s podvodnim čolnom, imenuje Angelo Beloni, in da je rezervni častnik mornarice.

»Tribuna« piše: Belonija postavijo pred vojno sodišče, ne da bi se preudiciralo strogi določbi kazenskega zakonika glede

nevtralnosti, kjer je določeno najmanje 16 let ječe in izguba pravice do italijanskega državljanstva.

Tehnični ravnatelj Fiatovih tovarn in S. Giorgio di Muggiano, Laurenti, je v nekem razgovoru odločno oporekal vsako sporazumljenje tvrdke s postopanjem Belonija.

V nekem pismu na tvrdko Fiat prosi Beloni, naj z vsako sodbo o njegovem postopanju odloži dotlej, dokler ne dobi pisma, ki je pošlje iz prvega pristanišča, kamor dospe. Prosi, naj ga dotlej ne smatra za blažena in naj tudi ne mislijo na kako sporazumljenje z moštvo podvodnega čolna, ki nič ne ve, niti ne na sporazumljenje s kako drugo osebo, ali kako inozemsko ali tuzemsko oblastjo.

Izredna hrabrost romunskega vojaštva.

BUDIMPEŠTA, 6. (Ogr. kor. urad.) Listi priobčujejo mnogostevilne primere izredne hrabrosti in pogumnosti, s katero so se ob različnih prilikah odlikovali vojniki romunske narodnosti v naši armadi. Tako posebno opozarjajo na armadno povelje, ki je bilo izdano 1. septembra, v katerem se najpoglavneje omenja 12. vojni zbor, ki obstoja po treh četrtinah iz Romunov in ki se je v naskoku in obrambi celih šest dni junakostno upiral sovražniku in tako pripomogel do zmage. Posebno častno se je izkazal 27. dne meseca avgusta 62. pešpolk, ki je po večini romunski. Ta polk je dobil povelje, naj napade sovražnika pri gozdu vzhodno od Dunajvega in ga vrže iz gozda. Polk pa ni mogel v celoti poseči vmes in tako je izvršila povelje ena sama stotnja na tako vrli način, da so kake tri bataljone močnirali pred bajonetnim naskokom zapustili svoje pozicije in pobegnili. To dejstvo preprečevalno opovrgava po sovražnem časopisu raztrešene vesti, da se romunski vojniki ne bore z enako pogumnostjo, hrabrostjo in požrtvovalnostjo, kakor vojniki drugih narodnosti.

Mesto Požun kraja.

POŽUN, 5. (Ogrski kor. biro). Na udanostno brzojavko, odposlano cesarju povodom otvoritve Elizabetinega vseučilišča, je dospel danes nastopni odgovor:

Njeg. cesarski in kraljevo apostolsko Veličanstvo je izvolilo z zadovoljstvom milostno vzeti na znanje povodom otvoritve pravne fakultete Elizabetinega vseučilišča v imenu prebivalstva mesta predloženi izraz zvestobe in molitve za Njeg. Veličanstvo. Njeg. Veličanstvo je izvolilo najmilostneje zahvaliti se na tem novem pojavu zvestobe in udanosti do kralja kraljevega svobodnega mesta Požuna ter izraziti željo, da bi novo otvoreno vseučilišče postalo odličnim faktorjem nadaljnjega razcvita mesta.

Po najvišjem povelju: Daruvarj.

Oklic na duhovščino.

DUNAJ, 6. (Kor.) »Fremdenblatt« priobčuje oklic vojaškega škofa Bjelika na škofijske ordinarijate, da bi se prostovoljno priglasili duhovniki za opravljanje dušobrižništva na bojišču in pri ranjenih v železniških vlakih.

Akademična pomožna legija 1914.

DUNAJ, 5. (Kor.) Delavni odtsek akademične pomožne legije je na svoji, dne 4. t. m. povodom cesarjevega godu se vrščici seji sklenil, da se trajno konstituira v obliki društva z imenom »Akademična pomožna legija 1914.«

Vojna kreditna banka za Nizozemskijska.

DUNAJ, 6. (Kor.) Ministrstvo za notranje stvari je sporazumno s finančnim in trgovinskim ministrstvom dovolilo trgovinski in obrtni zbornici na Dunaju ustanovitev delniške družbe pod imenom »Oesterreichische Kriegs-Kreditbank« s sedežem na Dunaju in je potrdilo tozadnevna pravila.

Dividenda avstrijske tovarne orožja.

DUNAJ, 5. (K.) Občni zbor avstrijske tovarne orožja je sklenil, da se iz čistega dobička izplača dividenda K 38.

Odredbe proti koleri.

DUNAJ, 6. (Kor.) Minster notranjih stvari je 5. dne meseca oktobra izdal odlok na deželna mesta, s katerim se z ozirom na obstoj kolere v Galiciji in na Ogrskem odreja izvedba petdnevnega sanitarnega nadzorstva brez prometnih omejitev ali nadlegovanja oseb za vse ljudi, ki prihajajo iz teh dežel. Prav tako naj podrejeni uradi in zdravniki takoj naznanijo vsak slučaj, za katerega izvedo, a prebivalstvo se pozivlja, da pomaga pri zavračanju epidemije.

Budimpeštanski Srbi ob cesarjevem godu.

BUDIMPEŠTA, 5. (Ogrski kor. urad.) Najvišji imendan Njeg. Veličanstva so včeraj tudi budimpeštanski pravoslavni Srbi slovesno praznovali. V budimski srbski cerkvi se je pela slovesna zahvalnica, ki jo je opravil budimski škof dr. Subković. Božji službi je prisostvoval kot zastopnik glavnega mesta magistratni svetnik Piperković. Po službi božji so se vršile molitve za Njeg. Veličanstvo in za uspeh armade na bojišču.

V pomoč bombažni industriji.

DUNAJ, 6. (Kor.) Časopisje poroča: Po pobudi trgovinskega ministrstva je društvo bombažnih prelev avstrijskih sporazumno z vojnim ministrstvom ustanovilo pod imenom »Združena avstrijska in ogrska bombažna centrala« organizacijo, katere naloga bo, da pripravi in izvrši vse uredbe, da se zadovolji potrebi domače industrije po bombažu. K tem uredbam pripada predvsem pregled tuzemskih zalog in njih zagotovitev za armado. Nadalje bo naloga nove organizacije, da prevzame in porazdeli morebiti zaplenjene tuzemske in inozemske, po vojnem ministrstvu odkazane kvalitete. Končno pristegne v svoj delokrog vse tvrdke, ki se jih tiče dobava bombaža.

Iz predzgodovine sedanje vojne.

BERLIN, 5. (K.) »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« javlja: Neke velika hamburgske trgovske hiše je dobila pred kratkim od neke svoje podružnice v Nizozemski Indiji pismeno sporočilo, da angleška družba podmorske žice (kabelna) ni odposlala dalje dne 28. julija oddane brzojavke v Nizozemski Indiji za Hamburg z vsebino: Brzojavita o položaju!

K temu pripominja »Norddeutsche Allg. Zeitung«: To je nadaljen dokaz, da je angleško vojno vodstvo že proti koncu julija prestrigalo naše vesti potom podvodne žice, dočim je bila angleška vojna napoved oddana v Berlinu še le dne 4. avgusta.

Angleška cenzura.

BERLIN, 5. (K.) Neki ameriški časnik opisuje v »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« delovanje angleških cenzorjev tako-le:

Ravnakor se mi je zgodilo, da so mi eno depešo, ki je vsebovala 8 ali 9 razgovorov z Amerikanci iz Nemčije, skoro popolnoma zadržali, da-si ni bilo v njej niti ene besede militaristične važnosti. Tam sem rekel le, da je bilo za Amerikance povsem dobro, ko je minul prvi utis mobilizacije. Iz zadržanja depeše, sem posnel, da so v Angliji v hudih skrbeh, da ne bi občinstvo Zjedinjenih držav izvedelo, da v Nemčiji niso še zaprli vseh Amerikancev.

Neki ameriški žurnalist v Londonu piše nekemu berlinskemu kolegi: Slej ko prej obstoji za nas problem, kako naj bi spravljali vesti iz Berlina v New-York. Angleški cenzorji grozno strižejo brzojavke.

Vprašanje vojnega kontrabanda.

LONDON, 5. (Kor.) »Daily Chronicle« je izvedel, da angleška vlada ne bo več prepuščala izvoza švedskega magnetovca, ki je bil pred kratkim proglašen kot kontraband, in to tako dolgo, dokler posebna komisija ne prouči vsega kontrabandnega vprašanja.

Oprašanje Egipta.

Kedve se protivi angleškim zahtevam.

CARIGRAD, 5. (Kor.) Turški listi priobčujejo oficijelno vest, v kateri se kategorično zanika poročilo egiptovskega, od Angležev plačanega lista »El Mokattan«, po katerem naj bi kedive odšel na zabavno potovanje po Sredozemskem morju. Listi poročajo dalje: Dasiravno je tukajšnji angleški odposlanik izjavil kedivu, da bi bilo primerno, ko bi zapustil Carigrad in odšel na zabavno potovanje po Sredozemskem morju, je kedive vendar zavrnil ta predlog. Dokler se ne vrne v Egipt, da raje ostane v Carigradu, sedežu kalifa. — Kakor je znano, se Angleška protivi vrnitvi kediva v Egipt.

Essad-paša v Draču.

DRAC, 4. Essad paša je včeraj dospel v Drač.

Spopad med poljedelskimi delavci.

RIM, 5. (Kor.) »Giornale d'Italia« javlja iz Bolonje: Danes popoldne je prišlo pri Molinici do spopada med organiziranimi in neorganiziranimi poljedelskimi delavci. 2000 organizirancev je napadlo neorganizirance s kamenjem, palicami in orožjem in jih prisililo, da so pobegnili. Trije neorganiziranci so bili ubiti, okoli 20 pa jih

je bilo ranjenih. Na lice mesta je bil odposlan škadron konjice.

Molitve za mir.

NEW-YORK, 5. (Kor.) Po odredbi predsednikov so se včeraj po cerkvah vseh veroizpovedanj Zedinjenih držav severoameriških vršile molitve za mir.

Potres.

CARIGRAD, 4. (Ob 7. uri zvečer.) Glasom uradnih poročil ministrstva za notranje stvari, je bil danes proti polnoči v Bundarju in Sparti, vilajet Konja v Mali Aziji, jako močan potres. Manjši potresi nadaljujejo. Posebno močan je bil potres v Bundarju in okolici.

Natančno število žrtev še ni znano. Vendar se sodi, da se je pogubilo kakih 2500 oseb.

Vlada in Rdeči polmesec sta uvedla pomožno akcijo za preostale.

Razredna loterija.

DUNAJ, 5. (Kor.) Pri današnjem srečanju avstrijske razredne loterije so bili izžrebani le dobitki do 2000 K.

Sličice iz vojne.

Žena — župan. Z francoskega bojišča javljajo: Ko so Nemci prišli v Soissons, spobegnile vse oblasti. Bilo se je bati plenjenja. Tedaj je nastopila neka gospa in rekla nemškemu zapovedniku: »Jaz zastopam župana v Soissonu. Jemljem na-se odgovornost njegove službe«. Gospa, po imenu Macderez, se je namestila potem v mestni hiši, izdala odrebe glede revizicije, branila pravice mestnih prebivalcev in ščitila njihovo last.

Štiri dni med Rusi. Dunajskemu »Deutsches Volksblatt« piše njegov dopisnik: Imel sem priitko, govoriti z rezervnim kadetom, ki je bil lahko ranjen štiri dni vojni vjetnik Rusov in ki ne more prehaliti, kako človekoljubno delajo Rusi z ranjenci. Kadet je Madžar, iz požunskega okraja in torej vzvišen nad sumom rusofilstva. Povedal mi je sledeče: Zapleteni smo bili pri Huczvi, na ruskem ozemlju, v boj. Pobrali smo naše ranjence in jaz, ki sem bil edini lahko ranjen, sem dobil ukaz, da popeljem transport, kakih 30 ranjencev do bližnje sanitetne postaje. Tam je bilo že več ranjencev, avstrijskih in ruskih, ki so jih oskrbovali naši saniteti. Stirinajst ruskih vjetnikov, med njimi en major in neki drugi oficir, so bili odpeljani v vas. Naenkrat so začeli nad našimi glavami pokati šrapneli. Saniteta je težko ranjene vojake odnesla v bližnje hiše; nekateri ranjenci so se poskrili pod vozove, da bi se obvarovali šrapnelov. Vsi smo bili ogorčeni na Ruse, da bombardirajo kraj, kjer visi na mnogih hišah zastava Rdečega križa. A stvar se je hitro pojasnila. Po vasi je jezdit oddelek naše kavalarije. Rusi so s svojo artiljerijo obstreljevali našo kavalerijo in nadaljevali s streljanjem, tudi ko je jezdit skozi vas, v kateri je bila postaja Rdečega križa. V vasi ni bilo nič drugih naših vojakov. Ne vem, na čigav ukaz je bil nato izpuščen ruski major s prošnjo, naj povzroči, da preneha streljanje na vas. Major je odšel in kmalu potem je nehalo streljanje. Prišla pa je ruska kavalarija ter infanterija in ruska sanitetna kolona. V vasi so Rusi pustili sanitetno kolono in nekaj infanteije, drugi Rusi so odšli. Zapovednik ruskega oddelka je dal predse pripeljati vjetih 14 Rusov in je začel nanje kričati. Posebno pa enega je jezno kričal. Vojak je bil tako prestrašen, da ni mogel odgovoriti. Oficir je naenkrat poklical dva druga vojaka in je dal enega ustreliti. Kaj je bil vzrok, ni znano. Ostali vjetniki so se razšli in nihče se ni več zanje brigal. Rusi so nato preiskali naše ambulančne vozove. Na kmečkem vozu je bilo kakih 50 pušk, ki so jih bili ranjeni vojaki vrgli od sebe in smo jih mi pobrali. Rusi so vzeli te puške in jih vse razbili ob zidovih. Našim ranjencem in sanitetnim vojakom ni bil skrivljen niti las; vozov in sanitetnega materiala se Rusi niso dotaknili. Rusi so sami prevzeli skrb za naše ranjence in našo saniteto. Hrana je bila zadostna; v primeri z nami, dobivajo ruski vojaki dosti manj mesa. Kruh je izoboren. Mi smo dobivali tisto hrano, kakor Rusi. Čaja je bilo v izobilju. Če se je Rusom posrečilo dobiti kaj sadja, smo dobili tudi mi enake porcije. Mogoče je, da se z našimi vojaki ki so prišli v ruske roke ne postopa enako, ampak pač potem, kakršnega plemena so Rusi. To pa je dejstvo, da so bili Rusi, med katerimi smo mi živeli štiri dni, izredno dobri in kordijalni. Tudi naši sanitetni vojaki so pozorni in požrtvovalni pri oskrbi ranjencev, a postopanje ruske sanete je bilo tako nežno in dobro, da smo imeli vtisk, kakor da strežijo ranjencem usmiljene ženske. Ruska saniteta je bila v izobilju preskrbljena z vsem potrebnim. Začudil sem se, ko je eden ruskih oficirjev začel z madžarskim ranjencem govoriti v madžarskem jeziku. Oficir je odkrito povedal,

da se je naučil madžarskega jezika iz službenih ozirov. Četrni dan so se zgodili v obližnji boji. Ruska sanitetna kolona je že zjutraj zapustila vas. Nam so Rusi rekli: Kdor more marširati, naj gre z nami! Seveda ni nobeden naših rekel, da more marširati, in Rusi niso utegnili, nas preiskati. Kmalu na to so odšli tudi vojaki ruske infanterije, ne da bi bili nas kaj nadlegovali. Opoldne so naši prišli v vas in so nas odpravili na bližnjo železniško postajo.

En voj proti trem bataljonom. Bilo je v bitki južno od Brzuchowic 29. dne meseca avgusta. Stotnija pešpolka št. 51 pod poveljništvom stotnika Hugona Koscha je dobila od divizijskega poveljništva ukaz, naj vzdržuje neko oporišče vse do skrajnosti. Na desni in levi so se borili drugi oddelki divizije in boj je hrumel ves dan semtertja. Proti večeru pa je poslal sovražnik v bojno črto nove močne rezerve ter je prodril našo fronto v najbližji bližini omenjenega oporišča. Sosednje čete so dobile nalog, naj se umaknejo, in v temni so potegnile s seboj tudi dele stotnije stotnika Koscha, ne da bi bil stotnik opazil pravočasno in bi jih bil mogel zaustaviti. Naenkrat je videl, da mu je ostal samo en voj v njegovi neposredni bližini, torej približno petdeset mož, s katerimi je še branil vse ono oporišče. Ta voj je vzdržal vso noč na oporišču in vtrajno odbijal sovražnika, dokler niso okrog 6. ure zjutraj sovražnikove čete, ki so napadale oporišče narasle na tri cele bataljone, tako da je proti petdesetim našim stalo nasproti okrog tri tisoč sovražnikov. Stotnik Kosch je izprevidel, da mu je nemogoče vztrajati na dotedanjem mestu in se je umeknil na novo, ugodnejše oporišče ob južnem robu Brzuchowic. Posrečilo se mu je zbrati nekaj razkropljenih oddelkov in tako skoraj podvojiti število svojega moštva. Imel je torej okrog sto mož in se je uspešno branil proti trem ali štirim sovražnim bataljonom, ni pa mogel zaupati, da ne bi ga bil sovražnik popolnoma obkobil. Stotnik Kosch pa tudi v tem kritičnem trenutku ni mislil na to, da bi se vdal, temveč je sklenil, da še potolče sovražnika. To se je zgodilo tako drzno, da se sovražniku ni posrečilo, da bi prizadel naši hrabri četici večje izgube. Stotnik Kosch je dobil za svojo hrabrost vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo.

Kazen za izdajstvo.

Slika z gališkega bojišča.

Dolžnost vsakega državljanca, vojaka in nevojaka je, da z vseni svojimi močmi pomaga svoji državi, kadar gre le-ta z oboroženo silo v boj za svoje pravice. Tako je dolžnost vsakega avstrijskega državljanca, da nemudoma obvesti vojaško ali vsaj kako drugo oblast o vsem, kar bi moglo koristiti naši stvari ali jo obvarovati izgube. V deželi, kjer se gibljejo naše čete, je še prav posebej dolžnost naših državljanov, da nemudoma obveščajo naše o vsakem pojavu sovražnih sil in

oni, ki bi hote opustiti tako soponoč, bi tako pomagal sovražniku in bi bil izdajalec svoje avstrijske domovine. Samo-obsedi pa je umljivo, da je tisti, ki daje obvestila o naših četah sovražniku, vohun, veleizdajalec.

Za volunstvo, veleizdajalstvo v vojni času poznajo vojaški zakoni samo eno kazn: — smrt!

Tu ni dolgih razprav, ne sodnikov, ne državnih pravdnikov in tudi ne braniteljev. Tisti, ki ga zalotijo kot vohana, obvisi na prvi veji, če je časa za to, če ga pa ni, pa poči par strelcev, in izdajalec je končal svoje življenje. O nekem takem dogodku je pripovedoval narednik 87. pešpolka, ki se je vrnil ranjen z gališkega bojišča, sledečo pretresljivo dogodbo.

Bilo je v začetku meseca septembra. Naš bataljon je prišel v vasico, ki je bila popolnoma zapuščena, le v neki kolibici, v podstrešju smo steknili nekoga starega možička. Imel je gotovo nad 80 let. Bil je ves siv, vključno, in zdelo se mi je, da ne bi mogel napraviti niti par korakov, tako je bil videti slab. Našli smo pa pri njem dve svetilki in dve steklenici. Eno steklenico je hitro vrgel od sebe, a drugo smo mu vzeli iz rok in ga odvedli pred poveljnika.

Komaj in komaj je prišel z mojo pomočjo stariček do poveljnika, a tu ni odgovoril na nobeno vprašanje, niti čemu ste mu rabili svetilki, niti kaj je bilo v steklenici, ki jo je vrgel od sebe, niti kaj je v oni, ki sem jo držal v rokah. Molčal je, kakor bi okamenel. Bilo je očividno, da je imel svetilki za to, da bi bil dajal z njima znamenja sovražniku, ki se je nahajal tik pred nami in s katerim smo se tudi spoprijeli prihodnje jutro, a treba je bilo še ugotoviti, kaj se nahaja v steklenici. Poveljnik je odmahnil steklenico, ki je bila napolnjena z neko tekočino, poduhal in izpovedoval nato silno resno: — Strup! Ustrelite moža!

Mene je doletela žalostna dožnost, da spravam izdajalca na oni svet.

Prijel sem ga pod pazduho in ga popeljal proti zidu. Obenem pa sem pomignil štirim vojakom — bila sta dva Slovenci in dva Italijani — ter jim rekel ro italijansko, da me starec ni razumel, naj gredo za nama, in ko stopim od starca, naj pa ustrelje.

Tako smo šli do zida, midva s starcem, ki sem ga vodil pod pazduho, spredaj, oni štirje pa, s pripravljenimi puškami, par korakov za nama. Ko sva prišla do zida, sem rekel starcu, naj se nekoliko nasloni ob zid, da se odpočije, in stopil sem par korakov v stran. Oni štirje vojaki so namerili puške, počilo je, kakor en sam strel, in starec se je zvrnil mrtev na tla.

Tako se plačuje v vojni volunstvo in izdajstvo.

Antwerpen (Anvers).

Po nemških zmagah v Belgiji se je umeknila belgijska armada v Antwerpen, najmočnejšo trdnjavo belgijsko, kamor se je tudi umeknila belgijska vlada, ko so Nemci zasedli glavno mesto Bruselj, od katerega je Antwerpen oddaljen v zrčni črti kakih 49 kilometrov v smeri proti severu.

Mesto Antwerpen leži ob reki Seldi (Schelde), kakih 30 kilometrov od razdelitve reke v dva rokava: Wester-Schelde in Oester-Schelde, ki se, obiljavajoč Nizozemski pripadajoče otoke Seelandske, v širokosti nad 10 kilometrov izliva v Severno morje. Mesto je močno utrjeno z dvojnimi trdnjavskimi pasovi. Zunanji trdnjavski pas je nemška oblegovalna armada že predrla na južnovzhodni strani, zavzevši utrdbi Waelhem, Wavre, St. Catherine, Königboyck in Lierre.

Dohod v mesto zabranjuje poleg Seldi, ki je tamkaj široka od 400 do 600 metrov, še reki Nethe in Rupel.

Antwerpenske utrdbi so začeli graditi v velikem obsegu po letu 1859. Utrdbe so nameščene okrog mesta samega v obsegu 45 kilometrov. Pozneje so bile utrdbi še večkrat modernizirane. Najbolje se more Antwerpen braniti s poplavljenjem. Na severozapadu, severu in severovzhodu se more namreč vse ozemlje pred mestom poplaviti. Prav tako se da poplaviti tudi ozemlje od mesteca Lierre ob reki Nethe vse do izliva te reke v Seldi, potem ob reki Rupel in tudi Seldi sami vse do mesteca Dendermonde. Tudi okrog antwerpenskih utrdob samih so napeljani jarki, ki se napolnijo z vodo.

Belgijska vlada je že desetletja sem poseben vno smekala Antwerpen utrđiti kar najmoderneje. Že kralj Leopold II. je hotel zgraditi okrog mesta velikanski trdnjavski pas v obsegu 100 kilometrov in sicer proti Angležki, s katero je bil v vednih preprih zaradi države Kongo. Obe belgijski zbornici ste sprejeli leta 1908. načrt, po katerem naj bi se Antwerpen iznova utrđil. Izvedba tega načrta bi bila stala velikanske svote in treba bi bila zanjo okrog dvajset let. Dela, ki so se pričela tedaj, pa so napredovala le počasi. Zgradilo se je nekaj utrdob, dru-

žih pa niso še niti pričeli graditi. Sele v zadnjih tednih se je čulo, da se dela sedaj z različno hitrostjo in skuša nadoknaditi prejšnjo zamudo. Natančnejšega o novih utrdbah seveda ni nič znanega. Govori se samo, da ima novo poplavno ozemlje namesto dosedanjih 12 okrog 30 kilometrov v obsegu, novi trdnjavski pas pa okrog 70 kilometrov. Nove utrdbi se nahajajo vse okrog 15 do 18 kilometrov daleč od mesta. Od mnogih starih utrdob, ki so jih tekom časa opustili, pa so jih sedaj menda zopet nekaj opremili iznova in jih zopet uporabljajo, tako n. pr. Termonde, ki so jo Nemci že zavzeli glasom poročila glavnega stana z dne 2. t. m. Termondski utrdba, ležeča ob reki Seldi, je imela namen braniti važno železniško križišče in pa most čez Seldi, ki je močno utrjen na obeh straneh.

Velik nedostatek za antwerpensko trdnjavo je, da se Selda, kakor smo že rekli, izliva v morje na nizozemski, ne pa belgijski tleh, in da je Nizozemska pred dvema letoma zaprla Seldin izliv utrđivši mesto Vlissingen. Tedaj je belgijsko in tudi francosko in angleško časopisje ludu napadalo nizozemsko vlado, češ, da nima pravice utrđivati mesta Vlissingen, za kar pa se Nizozemska ni zmenila, temveč mesto utrđila. Če bi torej sedaj hotela Angleška priskočiti na pomoč Antwerpen, bi morala prejeti vliissingenske utrdbi in tako prekršiti nevtralnost Nizozemski.

Antwerpen je kot trdnjava igral v zgodovini znamenito ulogo. Že leta 1510. je antwerpenska mestna uprava nameravala izboljšati tedanje utrdbi in je hotela izročiti vodstvo teh del slovenski nemški slikarju Albrechtu Düreru, ki se je tudi bavil s trdnjavskimi deli. Španci so leta 1568. močno utrđili mesto, zgradivši na južnem koncu mesta novo trdnjavo. S te trdnjave, ki pa je sedaj ni več, so leta 1830. Nizozemci obstreljevali mesto. Napoleon je hotel Antwerpen pretvoriti v glavno svoje oporišče proti Angležki. Njegov načrt za izpopolnitev trdnjave z novimi okopi in oddaljenejšimi utrđbami je izvršil sele general Brialmont leta 1859. Dotlej je bil Antwerpen najmočnejša belgijska trdnjava, v katero se je tudi sedaj zatekla belgijska vlada in armada.

Kakor se poroča iz norveških virov, je pričakovati, da se Antwerpen ne bo mogel držati več dolgo proti Nemcem, ki so že zavzeli več utrdob zunanjega pasu. Če Nemcev ne bo zadrževalo poplavljenno ozemlje, da bi dospeli do notranjega trdnjavskega pasu, se bo mesto moralo v kratkem vdati, ker bi težki nemški oblegovalni topovi dosegali preko notranjega trdnjavskega pasu mesto samo.

Zgoraj omenjene utrdbi zunanega trdnjavskega pasu, ki so jih Nemci zavzeli: Waelhem, Wavre, St. Catharine, Königboyck in Lierre se nahajajo na jugu in jugovzhodu od Antwerpena. Na vzhodu so potem poleg redut in baterij še velike utrdbi: Ressel, Broeschen in Geleghem; na severovzhodu: Gravenwezel in Schossen; na severu: Brasschaet, Capellen, Estbrand, Stabrock, Barenrecht in Red Dorderen; na severozapadu: Doel in St. Marie; na zapadu: Lwyndrecht, Craybeke in Haesdonk; na jugozapadu: Kuppelmonde, Bornhem, Lievele in Breen-donk. Če bo treba jemati te utrdbi vse drugo za drugo, bodo imeli Nemci še dovolj posla, preden zavzamejo mesto Antwerpen samo. Če pa se jim posreči, da prodro že prej do notranjega trdnjavskega pasu, potem pa, kakor rečeno, ne bo dolgo, ko pade tudi mesto Antwerpen samo.

Vražja divizija.

Marsikdo naših čitateljev je že morda slišal izraz „vražja divizija“, pa ne ve, kateri oddelek naše armade se imenuje tako. Povemo naj toje takoj, da se imenuje tako hrvatski domobranci in da jim je dal to ime že pred več leti umrl pretilonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinanda. Bilo je namreč leta 1908. na cesarskih inanevrih pri Vespri-mu, kjer so se hrvatski domobranci tako odlikovali, da so si prislužili to častno ime, čemur se ni čuditi, saj je bil Hrvat vedno izbran vojak in svetovna zgodovina se spominja hrvatskih junakov kar najčastnejše. Da pa tudi potomci onega čuda, ki so ga inenovali skozi stoletja „antemurale christianitatis“ (obrambni zid krščanstva), ne zaostajajo za svojimi slavnimi predniki, to je pokazala tudi sedaj, v sedanji velikanski svetovni vojni „vražja divizija“, ki ima, kar naj omenimo le kar tako mimogrede, hrvatski poveljni jezik in za častnike same domačine.

Hrvatsko domobranstvo je v sedanji vojni o rinilo na srbsko bojišče in je tudi tu pokazalo s svojo strumnostjo in drzno pogumnostjo, da mu gre po vsej pravici ime „vražje divizije“. V več nego dvajsetih bitkah se je „vražja divizija“ izkazala vredna svojega imena in bila je tudi tedaj, ko so naše čete drugič prekorale Drino, prva na srbskih tleh. Stiri dni in štiri noči je bila neprenehoma v boju s Srbi, ki so se branili z občudovanja vredno žilavostjo in trdnovratnostjo. Diviziji poveljuje podmaršal Sakotić, ki je vreden naslednik svojih prednikov Borojevića, Gerbe in Čanića. Pod njegovim poveljstvom si je divizija priborila sijajno zmago v teh bojih, zaplenila veliko množino sovražnikovega vojnega materiala in sploh dosegla tako lep uspeh, da so splošno čestitali podmaršalu Sakotiću na tem lepem uspehu. Kakor je bila tu „vražja divizija“ prva v boju in takorekto klin, ki naj se zabje v sovražnikove vrste, tako je armadno poveljstvo tudi ob drugih prilikah pošiljalo „vražjo divizijo“ v prve bojne vrste. V slečem naj povemo dogodbo iz najnovejše častne zgodovine te divizije.

Bilo je 14. septembra, ko je „vražja divizija“ zopet enkrat stala nasproti znatno močnejšemu sovražniku. Od okopa do okopa ga je porivala nazaj, a vendar je ostal sovražniku še najmočnejši okop, pravcata trdnjavica. Zvečerilo se je že skoraj, a vendar je še neki stotniški poveljnik hotel iztrgati sovražniku iz rok tudi še to zadnje, a vendar najmočnejše oporišče. Kakor bi orehe stresal se je glasilo streljanje, potem pa udri proti sovražniku z nasajenim bajonetom. Kar naenkrat pa je ustavilo pot napadalcev močvirje. Vrste so se nekoliko ustavile prvi hip, potem pa je šlo zopet dalje. Teško je bilo sicer prodirati po oni brozgi, ki je segala močvirju skoraj do trebuha, a vendar je šlo nekaj časa. Toda močvirja ni hotelo biti konec in ob dnu in levi je bilo še globlje nego spredaj. Naskok je izgubil svojo predromo silo in to tembolji, ker so sovražne svinčence, posebno one iz dveh strojnih pušek, že precej razredile vrste napadalcev. Ni bilo drugače: stotinja se je morala umekniti na trd a tla, kjer se je zakrila v strelske jarke, odkoder je vso noč obstreljevala sovražnika, ki je bil znatno močnejši in se je ponovno skušal vreči na naše, kar pa se mu ni posrečilo. Tekom noči so poveljniki posameznih vojev, kakor se to običajno dogaja vedno, poveljniku javili izgube, ki si jih je stotnik zabeleževal. Med vrtevci, ki jih je najvil poveljnik nekega vojva, se je nahajal tudi neki desetnik, ki je med prvimi prodrl do sovražnega okopa in padel tamkaj.

Zjutraj proti peti uri je sovražnikovo streljanje nekoliko ponehalo, nakar so naši zopet naskočili okop in ga tudi vzeli. Sovražnik je zbehal in krogje „vražje divizije“ so ga spremljale na begu. Tu se je kar naenkrat javil stotnik „mrtvi“ korporal:

— Gospod stotnik, pokorno javljam, da sem zopet prispeel k stotniji.

— Ali niste vendar ranjen? Saj so mi vendar javili, da ste včeraj dva metra pred sovražnimi puškami bil smrtno zadet in da ste padel:

— Da, gospod stotnik, padel sam, toda zadeli me niso. Našel sem plitvo mesto, vsled česar sem pri naskoku nekoliko prebihal svoje tovariše, dasiravno so me krogje obšipavale kakor toča. Kar naenkrat sem videl, da sem tik pred sovražnimi puškami. Naprej nisem mogel, nazaj pa tudi ne. Vrgel sem se torej hitro na tla tik ob okopu in sem se sam tako zakopal, kakor bi bil mrtič. Prišla je noč, puške so pokale v enomer uro za uro in naši in oni so streljali preko mene. Končno je streljanje ponehalo. Ta premor so porabili Srbi za to, da so prišli preiskavat padle naše tovariše.

— Pridi vojno, — je rekel neki Srb svomemu tovarišu, — pojdiva pogledat, kaj nam je švaba prinesel jesti.

Nato je zlezlo nekaj Srbov izza okopa. Preiskali so krušnike in žepa padlim in ranjenim našim tovarišem ter so pobrali, kar so našli: kruh, prepečenec in druge stvari, ter so se potem hitro zopet vrnili za okop. Neki Srb je tudi mene brcnil z nogo, in ker se nisem zgenil, me je imel za mrtvega ter mi vzel moj kruh in konserve. Kmalu nato pa se je streljanje zopet pričelo. Čakal sem celih dvanajst ur, kako se konča boj. Ko pa sem končno ob 5 zjutraj zaslišal kreпки „hura“ našega polka in je sovražno streljanje naenkrat prenehalo, sem skočil iz svojega groba in postrelil kolikor mogoče hitro svoje patrone za bežičimi Srbi ter sem sedaj zopet tu pri stitnji.

— Potemtakem te zopet izbršem iz seznama mrtvih, sin moj, ti pa vstopi zopet v svojo oddelek, — je odgovoril stotnik, ki je tudi takoj predlagal na višje mesto, da se izreče priznanje vrlim desetniku.

Taki so vojaki „vražje divizije“.

Domače vesti.

Smrtna kosa. V Ljubljani je umrl predvčerajšnjim gospod Josip Mikota, železniški roditelj v letu 1825, je dosegel torej visoko starost 89 let. Služil je pod maršalom Radeckim in se je udeležil raznih bitk v Lombardiji. Bil je menda zadnji veteran iz časa slavnega Radeckega, gotovo eden zadnjih še živih. Pokojnik je bil oče gospoda Julija Mikota, uradnika našega „Del. podpornega društva“. Užaloščeni družini izrekamo najiskrenejše sožalje.

Prijatelj našega lista nam piše: V soboto sem se udeležil šolske slavnosti, katero so priredili otroci CM šol. Radi popodanske ure se pa marsikdo ni mogel udeležiti te lepe prireditve za katero je škoda, ako se bi naštudiral samo za enkratno uprizoritev. Veliko navzočih sem čul, da bi jo prišlo še enkrat poslušati, a velikojih pa je, ki bi se je radi udeležili, ker jim v soboto ni dopuščal čas. Zato bi bilo umestno, ako bi se slavnost priredila še enkrat v „Nar. domu“ in to kako ne deljo popoldne. — Op. ured. To umestno željo našega prijatelja smo sporočili na kompetentno mesto in upamo, da se v kratkem uresniči.

Znižane vozne cene na državni železnici. Kakor smo javili pred kratkim, je državna železnica priznala bližjim sorodnikom ranjencev znižane vozne cene na svojih progah, če se vozijo v obiske k ranjencem ali bolnim vojakom in če znaša razdalja nad 50 kilometrov. Sedaj razglasa ravnateljstvo državnih železnic sledeče:

„Ze razglašeno, za obisk bolnih ali ranjenih vojakov dovoljeno znižanje vozne cene se tudi dovoljuje, če se vrši vožnja v direktnem obratu med postajami c. kr. avstrijskih državnih železnic in c. kr. priv. južne železnice in skupna razdalja znaša nad 50 kilometrov.“

Ta določba prihaja v poštev zlasti za one, ki bi hoteli n. pr. obiskati ranjence v

Puli in se vozijo do Divače po južni železnici, od Divače do Lje pa po državni, kakor tudi obratno za one, ki bi n. pr. želeli obiskati ranjence v Ljubljani in se morajo do Trsta, oz. Divače voziti z državno železnico, odtod pa dalje z jžno.

Kolera na Kranjskem. Kakor smo že javili, sta se pojavila na Kranjskem dva slučaja azijske kolere: eden v Idriji, eden v Litiji. In to med begunci iz Galicije. Oba slučaja sta bakteriološko ugotovljena. Obolnika so takoj zanesljivo izolirali in okrenili vse potrebne varnostne odredbe. Listi objavljajo nastopna navodila: Kolero povzročajo bacili, ki se nahajajo v črevesnih in želodčnih izločkih za kolero obolenih in pa okrevajočih. Ta izločila kaj lahko okužijo vodo (n. pr. vodnjakov in rek) ter različna jedila, ki potem razširjajo kolero. Oboleni pa tudi, če pridemo v dotiko s perilom, obleko in drugimi predmeti, ki so jih rabili za kolero choleli. Razširjanje kolere je torej povsem podobno onemu legarja ali tifusa. Ker se pa kolera malo hitreje loti človeka in ker je tudi nje pretek nageljši, je zavladal svoj čas poseben strah pred tjo. Ali, kakor se je moderna asanacija mest izkazala kot uspešna proti legarju, tako je za tдно pričakovati, da bodo moderne higijenske naprave v stanu hitro omejiti in zatreti kolero. In res s previdnim in preudarnim postopanjem lahko ubranimo te bolezn. Kaj nam je torej storiti, če bi se pojavil kak slučaj kolere? 1. Gledati nam je predvsem na to, da ne pride nikdo v dotiko z bolnikom in njegovo rodbino, nasprotno naj vsakdo pazi in skrbi, da ostane stanovanje bolnika zaprto in zastraženo, dokler ne pridejo na lice mesta uradni zdravniki, katerih odredbam se je brezpogojno pokoriti. 2. Vsakdo naj pije in uporablja v vse druge namene, n. pr. za umivanje, kopanje, čiščenje kuhinjske posode itd., le vodo iz mestnega vodovoda. 3. Vsakdo naj uživa jedila le kuhana. Za časa epidemije se nam je posebno varovati sadja, zelenjave, surovega mleka in masla ter svežega sira, ker taka surova jedila najlažje prenašajo kolero. Ker pa za časa epidemije tudi navadna želodčna in črevesna obolenja pospešujejo okužbo, bodmo vobče zmerni. 4. Posebno varnost je polagati na telesno snago! Umivajmo si skrbno roke, osobito si jih pred vsako jedjo in po vsakokratni uporabi stranišča, bodisi javnega ali privatnega, temeljito očistimo z milom in vodo in če možno še s kakim razkužilom, n. pr. z 2% lizolovo ali lizofornovo (aztoplino). Skrbimo pa tudi za snago v hiši in v stanovanju, osobito glejmo, da so stranišča in greznice v re u. 5. V stanovanje, v katerem se je pojavil kak slučaj kolere, ne sme nikdo, dokler se uradno zastraženo ne opusti. 6. Istotako se ne smemo dotikati perila, obleke in drugih predmetov, ki jih je uporabljal bolnik, ali jih razpošiljati in prodajati, dokler se niso uradno temeljito razkužili. 7. V lišah, v katerih se je pojavil kak slučaj kolere, je paziti na vse mogoče načine prenosa. Kot taki pridejo osobito v poštev predmeti, ki se jih vsakdo dotika, n. pr. kljuka vrat, držaj stopnic itd. Te je treba opetovano oprati z 2% lizolovo rztoplino, roke pa vsakokrat očistiti in razkužiti, če so prišle v okuženi hiši v dotiko s takim predmetom. 8. Ker se s previdnostjo, zmernostjo in telesno snago lahko ubranimo kolere, je odločno odsvetovati, da bi kdo iz strahu pred kolero odpotoval. Saj ne ve, v kakšne razmere pride drugod, doma pa se po danih navodilih mnogo lažje ubrani kolere, nego pa v tujini ali pa na potovanju.

Dva tržaška uzmoviča aretirana v Hebu na Češkem. Bilo je še 25. ju ija popoldne, ko je neki gospod, ki je ložiral v enem glavnih hotelov v rlebu na Češkem, konstatiral, da mu je bila ukradena železna skrinjica, v kateri je imel za kakih 10.000 K dragocenosti. Tat, ali tatovi pa niso mogli biti daleč, ker okradeni gospod je bil gotov, da je bila ona skrinjica eno uro prej še na svojem mestu. Obvestil je o tem takoj ravnatelj hotelski, ki je nemudoma postal po policijo. Policijski funkcionarji, ki so prišli v hotel, so takoj uvedli preiskavo, potom katere so dognali, da sta skrinjico ukradla dva gosta, ki sta bila v hotelu le par dni in ki sta odšla skoraj v istem hipu, ko je okradeni gospod konstatiral, da je skrinjica izginila. Vsled tega sta bila dva policijska agenta takoj poslana na kolodvor, da sta pazila na odhajajoče potnike. In res sta ob 9 zvečer prišla na peron dva človeka, katerih zunanost je odgovarjala opisu onih dveh, ki sta bila izginila iz hotela, vsled česar sta ju detektivska aretirala in odvedla na policijski komisariat. Tu sta ona dva protestirala proti aretaciji, a ko so jima preiskali kovčega, so našli v enem teh ukradenih skrinjico, v kateri so bile vse dragocenosti. Seveda nista imela uzmoviča več korajže protestirati. Ko ju je pa komisar vprašal, kdo in odkod sta, je eden rekel, da je 30-letni Josip Težak, doma iz Trsta, a drugi, da je 25letni Anton Horvat, doma iz Zarebja. Pri njih so našli tudi vozni listek do Trsta. — Aretiranca sta bila na to fotografirana in podvržena antropometričnemu merjenju, na kar je hebska policija poslala tržaški obe fotografiji in rezultate rečenega merjenja. Ko je pa tu v Trstu nadzornik Karel Titz dobil to v roke in videl fotografiji, je v teh takoj spoznal dva svoja stara znanca. Horvata je imel vpisanega kot spretnega tatu, ki je bil tu v Trstu že večkrat kaznovan in ki je tudi izgnan iz Trsta. Tudi drugega je poznal po fotografiji, ne pa po ime-u, oziroma ga vsaj ni poznal za Težaka, pač pa za Snarića, ki je bil v Trstu že večkrat kaznovan kot vlomilec in tat. Tržaška policija je nato pisala hebski, da je Horvat poznal pod tem imenom, a oni drugi da ni Težak, temveč Snarić. Na ta način se je izvedelo, da je dal Snarić v Hebu napačno ime le zato, da bi tržaška policija ne mogla dati o njem nikakih informacij. Snarić je pred kratkim izvršil neko tatvino tudi v Opatiji.

Točne ure prodaja Emilio Müller najuglednejša in najstarejša prodajalnica ur v Trstu, ulica S. Antonio (vogal ulice S. Nicolò) Velika izbira verižic, zlatih, srebrnih, kakor tudi stenskih ur vsake vrste l. t. d. Ustanovljena l. 1839.

Francesco Buda, zlatar Trst, ulica Scarfanta št. 1. prodaja srebrnih in ovisanih ur, od 4 kron dalje, ubani, prestali, vsake vrste in ameriškega dobrega zlata (kajkovo) po priložnostnih cenah. Prodaja, kujuje in menjuje elato srebrno in dragocno trvdka BUDA mre prod-jati po neverjetno nizkih cenah, ker ne izdaja vsikakih svot za uskurirane prostora, razveljavijo itd. itd., kar mora končno vse pričevati ku ovalec

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva Aleksander Levi-Mizzi (Trvdka ustanovljena leta 1874.) Trst, ulica Rettori šte. 1 (Piazza Rosario-Polča Maranzini).

Hermangild Trocca TRST, ulica Barriera vecchia 8 ima veliko zalogo mrtvaških predmetov Venci iz porcelane in biserov, vezanih z medeno žico, iz umetnih cvetic s trakovi in napisi. Silke na porcelanastih ploščah za grobne spomenike itd. itd. Najnižje konkurenčne cene.

Izredna prilika. Velik dohod ur, verižic, zlatih in srebrnih priveskov. Znižane cene. RAIMUND BIZJAK urar V hiši „Delavskega konsumn. društva“ Trst, Campo S. Giacomo 4

Edina primorska tovarna dvokoles. TRIBUNA Gorica, Tržaka ur. 28 prej pivovarna Gortup. Zaloga dvokoles, kivilnih in kmetijskih stitev, gramofonov, orkestron, itd. F. BATJEL Gorica, Stolina ul. 2-4 Plačije se na obroke. Ceniki franko.

Glavna potniška agencija Vincenzo Leban TRST - Via S. Nicolò št. 1 - TRST Ustanovl. l. 1898. Brzojavlj. Leban - Trst Amerika, Kanada, Avstrallija, Airika Odprema potnikov na vse strani sveta s železnico in z najhitrejšimi parniki čez Oceana za 5 do 6 dni i. s. Francoska črta iz Havre, Cunard-Linie iz Trsta, Holland Amerika Linie iz Rittterdam, Severo-Nemški Lloyd iz Bremen.

Caffé Nuovo (NOVA KAVARNA) Trst, Piazza Barriera-Settefontane Prva udobnost. Bogata izbira časnikov. Prvo vrste pišave. Hladila vseh vrst. Biljardi Seifur, TELEFON 15-81. Poleg kavarni se nahaja tudi izvrsten BUFFET, kjer se prodajajo mrzja jedila vino in breherjevo pivo. Sprejema se naročila za dom. Priporoča se utani Franjo Abram, lastnik.

MILJAVAC ANTON zaloga vina na Proseku šte. 131 priporoča p. n. občinstvu in gostilničarjem svojo najizbornejšo istrsko vino domačega pridelka iz Vrera (Orsera). Če po dogovoru izven vsake konkurence. Prodaje se od 1/4 hektolitra naprej.

Emilia Ceregato Trst Campo S. Giacomo 2 Priporoča cenjen. občinstvu svojo trgovino pisarniških in šolskih potrebščin Prodaja razglednic in Igrač vseh vrst. Prodajajo se tudi molitveniki v slov. jeziku.